

Politiska institutioner

1. Vad beskrivs?

"... är folkets främsta företrädare". Här stiftar man lagar och bestämmer om statens finanser m.m. Val hit hålls vart fjärde år i Sverige.

- A. Högsta domstolen
- B. Kommunstyrelsen
- C. Regeringen
- D. Riksdagen
- E. Kommunfullmäktige

2. Vad beskrivs?

Härifrån "styrs Sverige". Man lägger fram förslag till nya lagar och förslag till statens budget. De som sitter med här kallas ministrar.

- A. Kommunstyrelse
- B. Högsta domstolen
- C. Regeringen
- D. Riksdagen
- E. Kommunfullmäktige

3. Vad beskrivs?

Ledamöterna hit väljs vart fjärde år samtidigt som till riksdagen. Detta organ fungerar som kommunens riksdag. Här sätter man upp mål får kommunernas olika verksamheter och beslutar om kommunens budget m.m.

- A. Kommunfullmäktige
- B. Kommunstyrelsen
- C. Kommunal nämnd
- D. Kommunväxeln

4. Vad beskrivs?

Detta kan sägas vara kommunens "regering". Man ska leda och samordna kommunens arbete. Man lägger fram förslag om t.ex. kommunens budget m.m. Ordföranden är heltidsanställd och kallas kommunalråd (det kan finnas fler kommunalråd i en del kommuner).

- A. Kommunfullmäktige
- B. Kommunal nämnd
- C. Kommunstyrelse
- D. Kommunväxeln

5. Vad beskrivs?

Kallas ofta "EU:s motor" som har i uppgift att lägga fram förslag, verkställa och övervaka. Detta organ består av en person från varje medlemsland i EU. Personerna tillsätts på fem år av medlemsländernas regeringar.

- A. EU-kommissionen
- B. Europeiska rådet
- C. EU:s ministerråd
- D. EU-parlamentet

Politiska partier – här beskrivs 7 olika politiska partier som satt i Sveriges riksdag efter valet 2006. Vad heter partierna?

1. " ...bygger på ett antal principer som är inspirerade av den kristna idétraditionen."

Etik är viktigt. Familjen lyfts ofta fram som samhällets hörnsten. Partiet betonar det individuella människovärdet. Talar ofta om behovet av en god äldrevård.

Partiet var officiellt för EU och EMU i folkomröstningarna.

2. " ...vill att varje människa ges rätten och möjligheten att forma sitt liv efter eget huvud. Krångliga regler och höga skatter gör det svårare och bör därför motarbetas."

Betonar individens frihet.

En vanlig åsikt är att man vill stärka polisen och skärpa straffen.

Talar ofta om fördelarna med marknadsekonomi och vill sänka skatten och minska den offentliga sektorn.

Partiet var officiellt för EU och EMU i folkomröstningarna.

3. "Partiets ideologi är liberalismen. Vårt mål är att öka alla människors frihet och möjligheter att förverkliga sina personliga livsdrömmar."

Partiet betonar ofta sina rötter inom liberalismen.

Säger själva ibland att partiet ligger "lagom i mitten" av det politiska fältet.

Man vill ha mycket marknadsekonomi.

Man talar om grundtrygghet.

Skolan är en viktig fråga som partiet vill debattera liksom U-hjälpen.

Partiet var officiellt för EU och EMU i folkomröstningarna

4. " ...är ett parti i det politiska mittfältet...med en klart markerad miljöprofil... Genom decentralisering vill partiet sprida makt, arbete och boende över hela landet."

Decentralisering och levande landsbygd är vanliga begrepp inom partiet som också har en ekologisk inriktning.

Värna Sveriges bönder är också en vanlig åsikt inom partiet.

Partiet tvekade inför EU-folkomröstningen 1994 men var officiellt för EU.

I folkomröstningen om EMU var man INTE för euron.

5. "Visionen... är ett ekologiskt uthålligt och socialt samhälle."

Naturen och hälsan framförallt!

Avveckla kärnkraften.

Ett grönt parti som vill ha solidaritet med naturen, kommande generationer, människor i vårt eget och andra länder.

Partiet var officiellt mot EU och EMU i folkomröstningarna.

6. " ...socialistiskt parti som förenar arbetarrörelsens traditionella värderingar om solidaritet, rättvisa och demokrati med en radikal miljöpolitik och ett feministiskt perspektiv."

Bekämpa klassamhället och könsförtrycket!

Partiet är mot privatiseringar och vill stärka den offentliga sektorn.

Partiet var officiellt mot EU och EMU i folkomröstningarna.

7. "Tillsammans vill vi bekämpa klyftorna i samhället och ge alla samma möjligheter."

Full sysselsättning är en klassisk målsättning.

Talar ofta om rättvis fördelning.

Partiet har en nära koppling till fackföreningen LO.

Partiet var officiellt för EU och EMU i folkomröstningarna (dock splittrade).

Politiska grundvärderingar och ideologier

1. Hur lyder första meningen i artikel 1, i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna?

- A. All offentlig makt i Sverige utgår från folket.
- B. Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.
- C. Den starkares rätt är att härska.
- D. Alla människor bör inte vara lika i värde.

2. Du har fyra ideologier (a-d) att välja bland: *socialism, liberalism konservatism, nazism* - vilken text nedan beskriver vilken ideologi?

a) ...innebär att man vill bevara så mycket som möjligt av det gamla... Alla människor är lika mycket värda, men de har olika uppgifter i samhället.

b) Frihet är ett homörsord. Näringsfrihet, frihandel, fri konkurrens m.m. Politikerna skall lägga sig i så litet som möjligt. I stället är det den enskilda människan som ska ha frihet och ansvar att bestämma över sitt liv.

c) I den här ideologin blandas rasism, extrem nationalism och förakt för demokrati.

d) Mer borde ägas gemensamt istället för att fabriksägarna blir rika av industriarbetarnas slit till låga löner. I slutet av 1800-talet delades denna ideologi i två varianter. Den *revolutionära* trodde på revolutionen som väg och att staten skulle äga det mesta. Den *reformistiska* delen ville ändra samhället via parlamentet (därför var det viktigt med allmän rösträtt som gav arbetarna rösträtt) och lagstifta fram en starkare stat som inte behövde äga allt men ändå ta ett stort ansvar.

Något om ekonomi

1. Man kan driva ett eget företag eller vara anställd. Om man är anställd på t.ex. Volvo arbetar man i ett privat företag. De som är anställda av en kommun, ett landsting eller av staten kan t.ex. arbeta på en förskola, på ett sjukhus eller inom försvarsmakten. De arbetar inte för ett privat företag utan i...

- A. "Den offentliga sektorn"
- B. "IT-sektorn"
- C. "Den ideella sektorn"
- D. "Det privata näringslivet"

2. Beskriv en normal lågkonjunktur (historiskt kan vi se avvikelser, men enligt teorin bör en normal lågkonjunktur se ut som följer).

- A. Inflationen hög, räntan låg, arbetslösheten hög.
- B. Inflationen låg, räntan hög, arbetslösheten hög.
- C. Inflationen låg, räntan låg, arbetslösheten låg.
- D. Inflationen låg, räntan låg, arbetslösheten hög.

3. Vad betyder "reallönesänkning"?

- A. Räntan är lägre än din löneökning.
- B. Att inflationen är lägre än din löneökning.
(ett exempel: inflationen 2 %, din löneökning 4 %)
- C. Räntan är högre än din löneökning.
- D. Att inflationen är högre än din löneökning.
(ett exempel: inflationen 4 %, din löneökning 2 %)